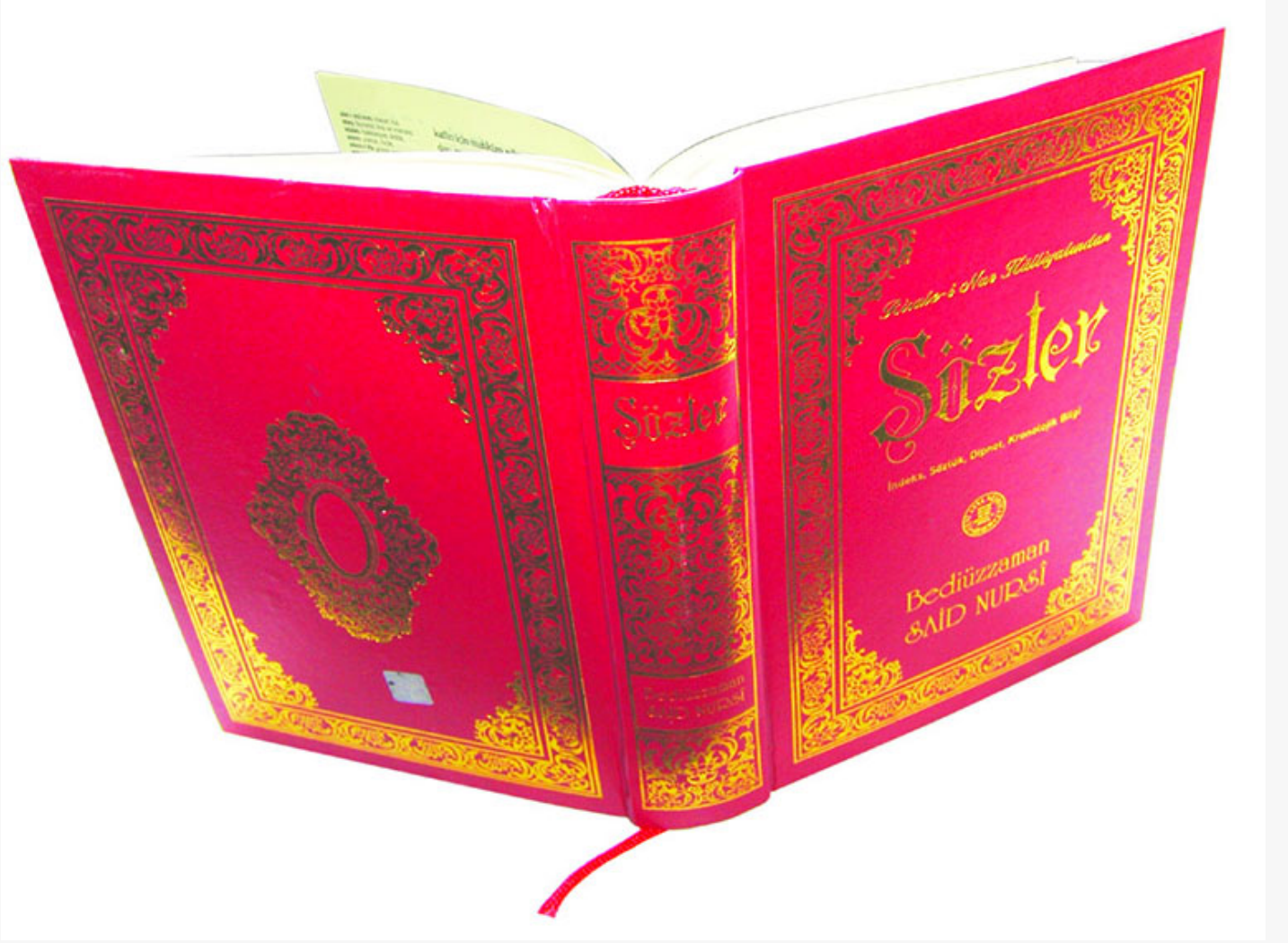

Ses Mucizesi

Bediüzzaman, Otuz İkinci Söz'deki bir haşiyede, kanın temizlenmesini ve sesin oluşumunu anlatmaktadır. Biyoloji, kimya ve fizik ilmini ilgilendiren bu haşiyeye, çok derin bilgilerin izahını yapmaktadır.

Kan; canlılar için hayat suyu demektir. Saf suyun PH değeri 7'dir ve 7'den sıfıra doğru inince sıvının asidik değeri; 7'den 14'e doğru çıkınca ise sıvının bazlık değeri artar. Asidik veya bazik bir sıvıya, asit veya bazdan az bir miktar eklenirse, o sıvının asidik ve bazlı özelliği hemen değişir; fakat normal bir insan, bir bardak sirke veya bazik özellikte bir sıvı içse, kanında bulunan sıvının PH dengesi çok çok az değişir. Kan ve su, kâinattaki en mükemmel sıvılardır. Kanın içinde çok sayıda maddeler vardır ki, bunların noksanlığından veya fazlalığından pek çok hastalık oluşmaktadır. Kanın mahiyeti tamamen aydınlatılmış da değildir. Yalnız kirli kandaki karbondioksitin, oksijen ile demir ihtiva eden hemoglobinin sayesinde değişmeleriyle temizlenmesini ve hemoglobinin yapısını anlatmak için ciltlerce kitap yazmak lâzımdır. Çok basit şekilde, akciğerlerdeki solunumu, kanın temizlenmesini ve sesin oluşumunu anlatmak, başlı başına uzun bir konudur.

Kandaki al (kırmızı) yuvarlar hücrelere erzak taşır, azınlıkta olan ak (beyaz) yuvarlaklar ise mikroplarla mücadele ederler. Daha küçük olan trombositler ise, damarlardaki kanama esnasında, kanı pıhtılaştırarak önler. Kanın iki büyük görevi vardır; biri tahrip olan hücrelerin tamirini yapmak, diğeri kan içindeki atık maddelerin ya solunumla ya da idrarla dışarı atılmasını sağlamaktır. "Evrinde [toplardamar] ve şerâyin [atardamar] nâmında iki kısım damarlar var ki; biri sâfi [temiz] kanı getirir, dağıtır, sâfi kanın mecrâlarıdır. Diğeri kısmı, enkazı toplayan bulanık kanın mecrâsıdır ki, şu ikinci ise, kanı, 'ree' [akciğer] denilen nefesin geldiği yere getirirler." (Otuz İkinci Söz)

Ses, hava ile yayılır, havasız ortamda ses yayılmaz. Bir cam fanus içine bir çalar saat konga ve bu saat çalsa, saatin sesi hava sayesinde duyulur. Eğer fanus içindeki hava, bir hava emme makinesi ile yavaşça emilirse zamanla çalar saatin

sesinin azaldığı ve belli bir süre sonra saat çaldığı halde sesinin duyulmadığı görülür.

Ses, tellerin titreşimi sayesinde havada yayılır. Gırtlığımızda iki yaprağa benzeyen iki tane ses teli vardır. Aldığımız havadaki oksijen, kandaki karbondioksit ile akciğerde yer değiştirdikten sonra dışarı çıkarken bu telleri titreştirerek seslerin oluşumunu sağlıyor. Ergenlik çağındaki çocukların bu ses telleri gevşer, bundan dolayı çocukların sesi değişir ve kalınlaşır. Seslerin değişmesi tellerin boyuna ve gerginliğine bağlıdır.

Canlıların yapısında temel madde olarak karbon, hidrojen, oksijen, azot; havada ise çoğunlukla oksijen ve azot bulunmaktadır. “Müvellidülhumuza [oksijen] ise, nefes içinde kana temas ettiği vakit, kanı telvis eden [kirlendiren] karbon unsur-u kesifini [yoğun karbon elementini] kehribar gibi kendine çeker. İki imtizaç eder [birleşir], buhar-ı hâmız-ı karbon denilen (semli havaî [karbondioksit]) bir maddeye inkılab ettirir; hem hararet-i garîziyeyi [vücut ısısını] temin eder, hem kanı tasfiye eder [temizler]. [Karbon ile oksijenin birleşmesinde aynen kömürün yanması gibi bir enerji elde edilir, buna yavaş yanma denir, besinlerin vücutta yanması ve demirin paslanması gibi... Bu yanmadan oluşan enerjiden vücut ısısı sağlanır.] (...) O iki unsurun herbirisinin zerrelerinin ayrı ayrı hareketleri var. İmtizaç [birleşme] vaktinde her iki zerre, yani onun zerresi bunun zerresiyle imtizâc eder; birtek hareketle hareket eder. Bir hareket muallâk [boş] kalır. Çünkü imtizaçtan evvel iki hareket idi, şimdi iki zerre bir oldu. Her iki zerre, bir zerre hükmünde bir hareket aldı. Diğer hareket, Sani-i Hâkimin bir kanunu ile hararete [ısıya] inkılâb eder. Zaten ‘Hareket harareti tevlid eder (doğurur)’ bir kanun-u mukarreridir [kararlı bir kanun]. İşte bu sırta binaen, beden-i insaniyedeki hararet-i garîziye [vücut ısısı], bu imtizâc-ı kimyeviye (kimyasal birleşme) ile temin edildiği gibi; kandaki karbon alındığı için, kan dahi safi [temiz] olur. İşte nefes dâhile girdiği vakit, vücudun hem âb-ı hayatını [hayat suyunu] temizliyor, hem nâr-ı hayatı [vücut ısısını] iş’âl ediyor [yakıyor]. Çıktığı vakit, ağızda, mu’cizat-ı kudret-i İlâhiye [Allah’ın kudret mu’cizeleri] olan kelime meyvelerini veriyor. ‘Sanatında akılların hayrete düştüğü Allah, her türlü kusur ve noksandan uzaktır.’” (Otuz İkinci Söz)

Bu Söz, 1930 tarihinden önce yazılmış olmasına rağmen, modern bilimlerden çok daha ilerisine vurgu yapıyor. Bu hâşiye tefekkür ve dikkatle okunursa, istifadesi çok fazla olur.

Not: Kanınızı temizlemek ve damarlarınızdaki sertliği gidermek için yarım kuru soğanı, ince doğrayarak bir su bardağına koyunuz. Üzerini kaynamış su ile doldurup beş dakika kadar bekleyiniz. Sonra bu suyu sızarak üzerine yarım limon sıkarak içerseniz, hem kanınızı temizlemiş hem de damarlarınızın açılmasına yardımcı olmuş olursunuz. Arzu ederseniz bir tatlı kaşığı bal ilâve edebilirsiniz.